

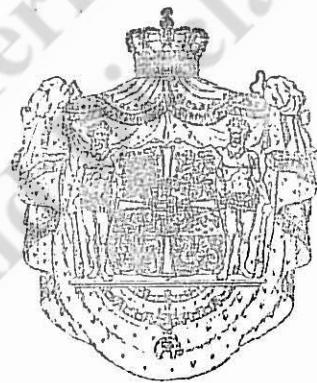
LOV

(Nr. 140 — 1937)

OM

NATURFREDNING

CHRISTIANSBORG, DEN 7. MAJ 1937



KOBENHAVN
A/S J. H. SCHULTZ BOGTRYKKERI
1937

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg,
Gøre vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadsfæstet følgende Lov:

I. Lovens Omraade.

§ 1.

Efter Reglerne i denne Lov kan der iværksættes Fredning
af Omraader, som paa Grund af deres Skønhed, Beliggenhed eller Ejendomme-
lighed har væsentlig Betydning for Almenheden, derunder Omraader, som paa Grund
af Udsigter, Beplantninger, Træer, Trægrupper, Stengærder, levende Hegn eller lignende
har saadan Betydning, og
af Omraader, Planter og Dyr, samt geologiske Dannelser, hvis Bevarelse
af naturvidenskabelige, undervisningsmæssige eller historiske Hensyn er af væsentlig Interesse.

Der kan mod fuld Erstatning nabnes Adgang til at færdes i Naturen paa Steder,
hvor saadan Færdselsret af Hensyn til Befolningens Friluftsliv er af væsentlig
Betydning for Almenheden, og hvor Færdselen kan finde Sted uden at tilsidesætte
Hensynet til vedkommende Ejers eller Brugers berettigede og væsentlige Interesser,
navnlig den private Fred eller Husfruden.

Til udyrkede Arealer, tilhørende Stat og Kommune, skal der gives Almenheden
Adgang, for saa vidt det kan ske, uden at det offentliges Interesser kommer til
at lide derved.

§ 2.

Alle jordfaste Fortidsminder, saasom Gravhøje, Gravpladser, Stendysser og
Bartastene, Voldsteder og lignende gamle Befæstningsanlæg samt Ruiner, er fredet.
Spørgsmaalet om, hvad der falder ind under denne Bestemmelse, og om de nærmere Grænser for det fredede Omraade afgøres af Nationalmuseet paa eget Initiativ
eller paa Begæring af Ejeren eller vedkommende Fredningsnævnet eller Kommunalbestyrelse. Med Hensyn til Fortidsminder, som af Fredningsnævnet i Forening med Nationalmuseet tillægges sterlig Betydning, kan det ved Kendelse af Fredningsnævnet
bestemmes, at der inden for en Omkreds af 100 m fra Fortidsmindet ikke maa opføres nogen Bygning, foretages Beplantning eller anden Foranstaltning, uden at
de nævnte Myndigheders Godkendelse forud er indhentet. Dersom Nævnet erfarer,
at et Byggeførtagende eller anden Foranstaltning i Nærheden af et Fortidsminde af
nævnte Art paatænkes eiler paabegyndes, inden Kendelse som foran nævnt foreligger, vil der være at forholde i Overensstemmelse med Bestemmelserne i § 9.
Der maa ikke foretages Ändringer i den fredede Tilstand uden Nationalmuseets

og Fredningsnævnets Samtykke. Finder Nationalmuseet, at et Mindesmærkes Værdi er saa forringet, at det har mistet sin Betydning saavel i arkæologisk som i landskabelig Henseende, giver det, efter forud indhentet Tilslutning fra Fredningsnævnet, Ejerens Meddeelse herom, hvorefter dennes fulde Raadighedsret atter indtræder. Ønsker Ejerens af et saaledes frigivet Fortidsminde helt at sløjfe dette, skal han mindst 3 Maaneder forud fremsende Meddeelse herom til Nationalmuseet, for at dette, om ønskes, forud kan lade det undersøge. Enhver af Nationalmuseet i Henhold til denne Bestemmelse truffen Afgørelse kan, uanset hvem der har rejst Sagen, af Ejerens, Fredningsnævnet eller Kommunalbestyrelsen indankes for Undervisningsministeren.

Nationalmuseet kan tilstille Tinglysningskontorerne Meddeelse, om fornødent bilagt Kortskitse til Opbevaring i Ejendommens Akt, vedrørende de i Retskredsen fredede Fortidsminder, hvorom Notering da finder Sted i Tingbogen.

II. Fredningsmyndighederne.

§ 3.

I København og for hver Amtsraadskreds med de dermed i Forbindelse staaende Købstæder oprettes et Fredningsnævn bestaaende af en Formand og to andre Medlemmer samt Suppleanter for disse.

Til Formand for Fredningsnævnet beskikker Statsministeren efter Samraad med Justitsministeren en Dommer, som er Ministeriet bekendt for at have Kendskab til og Interesse for Naturfredning, og en Suppleant. Denne kan være en Dommerfuldmægtig. Af de andre Medlemmer af Nævnet vælges et Medlem og en Suppleant af Amtsraadet — i København af Magistraten —, medens et Medlem og en Suppleant vælges af den Kommunalbestyrelse — i København Borgerrepræsentationen —, paa hvis Omraade det Sted ligger, som Sagen angaaer; paa Bornholm vælges begge Medlemmer og Suppleanter af Amtsraadet. Samtlige Valg gælder for 4 Aar, dog skal de første Beskikkeler og de første Valg efter Lovens Ikrafttræden kun gælde indtil 14. April 1941 inkl.

Angaaer en Fredningssag et Omraade i to eller flere Amtsraadskredse, henviser Statsministeren Sagen til et af Nævnene, der efter Statsministerens Bestemmelse kan suppleres med et eller flere kommunale Medlemmer af det eller de andre Nævn. Hvert af Nævnene er berettiget til at afsige Kendelse i Henhold til Lovens § 9, 2det Stykke.

§ 4.

Der oprettes et for hele Landet fælles Overfredningsnævn, bestaaende af en af Statsministeren udnavnt Formand, fire af Rigsdagen valgte Medlemmer samt to af Højesteret blandt Rettens Dommere valgte Medlemmer. Samtlige Valg gælder for 4 Aar.

§ 5.

Der nedsættes en for hele Landet fælles Taksationskommission, bestaaende af 3 Medlemmer, hvoraf 2, deriblandt Formanden, beskikkes af Statsministeren; det 3de Medlem vælges i København af Borgerrepræsentationen, paa Frederiksberg, i Købstæderne uden for Bornholm og i Flækkerne i de sønderjyske Landsdele af Kommunalbestyrelsen og i det øvrige Land for hver Amtsraadskreds af Amtsraadet. Samtlige Valg gælder for 4 Aar, dog skal de første Beskikkeler og de første Valg efter Lovens Ikrafttræden kun gælde indtil 14. April 1941 inkl.

nærkes Værdi
som i land-
a Frednings-
ret efter ind-
fe dette, skal
almuseet, for
museet i Hen-
r rejst Sagen,
Jndervisnings-
om fornødent
i Retskredsen

i Forbindelse
rmænd og to
eftersamraad
ave Kendskab
en Dommer-
en Suppleant
en Suppleant
ionen —, paa
es begge Med-
; dog skal de
i gælde indtil
lskredse, hen-
erens Bestem-
eller de andre
old til Lovet

tæaende af en
nner samt to
Valg gælder

bestaaende af
eren; det 3die
sberg, i Køb-
le af Kommu-
det. Samtige
g efter Lovens

§ 6.

Der oprettes et Naturfredningsraad, bestaaende af 7 Medlemmer. 3 Medlemmer udnævnes af Undervisningsministeren efter Samraad med Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, eventuelt andre videnskabelige (zoologiske, botaniske eller geologiske) Institutioner; et Medlem, der skal være særlig skovkyndigt, udnævnes af Landbrugsmoenisteren, medens de øvrige 3 Medlemmer, af hvilke en skal være Arkitekt, udnævnes af Statsministeren, som paa Begæring kan give saadanne Foreninger og Institutioner, der virker for de af Loven omfattede Formaal, Ret til at fremsætte Forslag med Hensyn til Udnævnelsen. Valgene gælder for 4 Aar.

Raadet vælger selv sin Formand.

§ 7.

Naar Fredningssag er rejst, kan Fredningsmyndighederne efter forndgaaet Meddelelse til Ejeren kræve fri og uhindret Adgang til Arealerne, om hvis Fredning der er Spørgsmaal.

III. Fredningssagernes Behandling.

a. Fredningsnævnene.

§ 8.

Fredningsnævnet er pligtigt at træde i Virksomhed, naar Begæring herom fremsættes af et Ministerium, en Kommunalbestyrelse eller af en Forening eller Institution, der er anerkendt i Henhold til § 6. I øvrigt træder Nævnet i Virksomhed, naar det anser saadtant for paakrævet.

Formanden sammenkalder Nævnet til Møde og leder Nævnets Forhandlinger. Ethvert Medlem af Nævnet kan kræve Nævnet sammenkaldt til Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt Nævnet bør træde i Virksomhed.

Nævnet kan, saavel før Sagens Begyndelse som under Sagens Gang, besigtige det paagældende Omraade uden Tilkaldelse af Parterne.

Nævnets Forhandlinger og Kendelser indføres i en af Formanden autoriseret Protokol. Beslutning kan tages, naar to Medlemmer af Nævnet, deriblandt Formanden, er til Stede. Ved Kendelses Afsigelse bør dog alle Medlemmer afgive deres Stemme.

Nævnet har Ret til at anvende sagkyndig Bistand.

§ 9.

Bygningskommissioner, Sundhedskommissioner og Politimestre, der kommer til Kundskab om et paataenkta Byggeføretagende eller anden Foranstaltning, som skønnes at ville gibe forstyrrende ind i den bestaaende Tilstand paa de i §§ 1 og 2 nævnte Omraader, skal uopholdelig give Formanden for Fredningsnævnet Meddelelse herom. Kan saadanne Indgreb befrygtes som Følge af paataenkta Vejarbejder eller Anlæg af elektriske Ledninger, paahviler det vedkommende kommunale Raad (Amts-, By- eller Sogneraad) eller i sidste Tilfælde vedkommende Elektricitetsselskab inden Arbejdets Begyndelse at gøre Indberetning til Fredningsnævnet.

Naar Nævnet herigennem eller paa anden Maade kommer til Kundskab om nogen Foranstaltning af nævnte forstyrrende Art, kan det ved en foreløbig Kendelse, der afgives snarest muligt og senest i Løbet af 8 Dage, og som uopholdelig forklyndes vedkommende efter Reglerne om Forklyndelse i borgerlige Sager, bestemme, at den paagældende Foranstaltning indtil videre helt eller delvis skal stilles i Bero. Fredningsnævnets Formand træffer Bestemmelse om, hvorvidt den foreløbige Kendelse vil være at tinglyse. Sagen skal derefter under lagtagelse af Reglerne i §§ 10—12 frem-

mes uden unødvendigt Ophold og skal være afsluttet inden Forløbet af en Maaned. Dog kan Statsministeren, naar uovervindelige Hindringer skønnes at have foreligget, bevilge en Forlængelse af den ommeldte Frist. Kan Nævnet ikke straks samles, kan Formanden alene inden nævnte Tidsfrist afsige en foreløbig Kendelse, der da snarest muligt skal forelægges Nævnet, som ved sin Kendelse stadfæster eller ophæver den.

Ophæves Formandens Kendelse, eller gaar den endelige Kendelse ud paa, at Fredning ikke skal finde Sted, skal der samtidig træffes Bestemmelse om, hvorvidt og da hvilken Erstatning der tilkommer vedkommende i Anledning af den skete Forsinkelse.

§ 10.

Under Sagens Behandling skal saavel Ejendommens Ejer som andre i Ejendommen berettigede til Varetagelse af deres Interesser af Fredningsnævnet indvarsles til et Møde, der i Regelen skal afholdes paa vedkommende Ejendom. Indkaldelsen skal, for saa vidt de paaghældende har bekendt Bopæl her i Landet, forkynedes for dem med 8 Dages Varsel efter Reglerne om Forkydelse i borgerlige Sager eller med 8 Dages Varsel ved offentlig Indkaldelse i Statstidende og et eller flere af de stedlige Blaude efter Bestemmelse af Nævnets Formand; har nogen af de paaghældende bekendt Bopæl i Udlandet, eller har han en herboende befuldmægtiget, skal det derhos paahvile Formanden at give vedkommende skriftlig Meddelelse on. Mødets Afholdelse. Saafremt Sagen er rejst paa Foranledning af et Ministerium eller af en Kommunalbestyrelse eller en i Henhold til § 6 anerkendt Forening eller Institution, skal der af Nævnets Formand gives den, der har rejst Sagen, skriftlig Meddelelse om Mødets Afholdelse. Saadan Meddelelse skal derhos altid gives den stedlige Kommunalbestyrelse samt for Landkommuners Vedkommende tillige Amtsraadet. Til yderligere Møder end det første sker Indvarsling alene ved Tilkørsel til Nævnets Protokol og Tilkendegivelse til de mødte. Efter Udsættelse af en Sag paa ubestemt Tid sker Indvarsling alene ved anbefalet Brev til de senest mødte.

De, der giver Møde under Sagen, skal have behørig Lejlighed til at udtale sig skriftligt eller mundtligt for Nævnet og til eventuelt at fremsætte Krav om Erstatning og nærmere begrunde dette. De, der i Henhold til ovennævnte Bestemmelser skal have Underretning om Mødets Afholdelse, har, selv om de ikke giver Møde, Ret til at fremsende skriftlig Erklæring om det rejste Spørgsmaal.

§ 11.

Det paahviler Fredningsnævnet saa vidt muligt at søge opnæuet Enighed mellem Ejeren af vedkommende Ejendom og andre i denne berettigede om Fredning eller Færdselsret, ligesom Nævnet skal virke for at opnaa en Ordning, der ikke medfører nogen Udgift for det offentlige, jfr. § 17, til Erstatnings Udredelse. Saafremt saadan Enighed opnatas, og Ordningen er uden Udgift for det offentlige, jfr. § 17, kan Sagen ordnes ved Overenskomst, der tilføres Nævnets Protokol; i modsat Fald bliver Spørgsmaalet at afgøre ved Kendelse.

Tilbyder Ejeren med Tilslutning af de øvrige i Ejendommen berettigede at paalægge Ejendommen Servitut om Fredning eller Færdselsret uden Erstatning efter § 17, kan den forberedende Behandling af Sagen foretages af Formanden alene.

§ 12.

Ved Spørgsmaal om, hvorvidt et Omraade af naturvidenskabelige eller undervisningsmæssige Grunde bør fredes, skal Fredningsnævnet, forinden Kendelse afsiges, indhente en Erklæring fra Naturfredningsraadet; saafremt dette ikke anser Fredningen for at være af væsentlig Interesse, kan Fredning ikke iværksættes.

en Maaned.
re foretigget,
samles, kan
r da snarest
never den.
ud paa, at
om, hvorvidt
m skete For-

ndre i Ejend-
et indværsles
Indkaldelsen
t, forkynedes
erlige Sager
et eller flere
a af de pa-
uldægtiget
eddelelse on.
Ministerium
orening eller
gen, skriftlig
id gives den
tillige Amts-
Tillørsel til
en Sag paa
dte.
at udtale sig
m Erstatning
ser skal have
e, Ret til at

Enighed me-
redning eller
ske medfører
fremt saadan
7, kan Sagen
oliver Spørgs-
erettigede at
tatning efter
n alene.

eller under-
delse afgøres,
r Fredningen

Ved Spørgsmaa om Fredning af et Omraade af historiske Grunde eller paa Grund af dets Naturskønhed, Beliggenhed eller Ejendommelighed kan Nævnet, forinden Sagen afgøres, indhente en Erklæring fra Naturfredningsraadet.

§ 13.

Fredningsnævnet kan ved Kendelse afgøre, om et inden for Nævnets Virkekreds liggende Omraade skal fredes, og hvilke Foranstaltninger der i den Anledning skal træffes.

Bestemmelse om Fredning kan navnlig gaa ud paa, at det paagældende Omraade skal bevares i dets naturlige Tilstand, derunder med Bevarelse af Planter, Dyr og geologiske Dannelser, bibeholdes uforandret eller vedligeholdes paa bestemt Maade, at det enten slet ikke eller kun paa bestemt Maade maa udnyttes, bebygges eller beplantes, at der ikke maa anbringes Master, Boder eller andre Indretninger, der kan virke skæmmende, at en Udsigt skal bevares eller — om den maatte være til-groet — genaabnes, eller at Færdsel paa et fredet Omraade helt eller delvis forbydes. Ved Kendelser, der vedrører Bebyggelser, kan det, naar Forholdene særlig maatte tale derfor, tillige bestemmes, at Opførelsen af en Bygning eller Ombygning af eller Tilbygning til en bestaaende Bygning ikke maa begyndes, forinden Tegninger og Planer for Bygningen er godkendt af Fredningsnævnet. I særlige Tilfælde kan det derhos bestemmes, at allerede skete Bebyggelser, Beplantninger eller andre Indretninger, der virker skæmmende, vil være at fjerne, saafremt dette ikke er forbundet med uforholdsmæssige Værdital.

Endvidere kan Nævnet ved Kendelse bestemme, at der paa nærmere angiven Maade og i nærmere fastsat Omfang skal være Adgang for alle og enhver til at færdes paa de i § 1, 3die Stykke, nævnte Steder. Nævnet kan saavel ved den oprindelige Kendelse som senere fastsatte Ordensbestemmelser for saadanne Omraader.

Ved Overenskomst med Grundejeren kan Gennemførelsen af en Fredning, naar det findes hensigtsmæssigt, ogsaa ske ved Afstaaelse af vedkommende Ejendom til Staten eller til en Kommune. Endvidere kan en af Hensyn til Almenvellet paakrævet Adgang for alle og enhver til et Omraade efter Omstændighederne gennemføres ved Ekspropriation i Stedet for ved Servitutpaalleggelse. Saadan Ekspropriation foretages af et af Overfredningsnævnet nedsat Udvælg paa 3 Medlemmer, hvoriblandt Formanden, i Overensstemmelse med Reglerne i Forordningen af 5. Marts 1845 om Grundafstaaelser m. m. i Anledning af Jernbaners Anleg. Eventuelt fornødne Taksationer foretages af den i nærværende Løvs § 5 nævnte Taksationskommission.

§ 14.

Ved Kendelser, der gaar ud paa, at nogen af de i § 13 ommeldte Foranstaltninger skal finde Sted, skal det tillige bestemmes, hvilke Foranstaltninger Ejeren eller Brugerne af vedkommende Ejendom skal træffe til Fredningens Gennemførelse, og om der tilkommer Ejeren eller nogen anden i Ejendommen berettiget Erstatning; i bekræftende Fald skal der endvidere træffes Bestemmelse om Erstatningens Størrelse og Fordeling mellem Ejeren og andre berettigede, som maatte have nedlagt Paastand om Erstatning. Er Ejendommen givet en anden til Brug, bestemmer Nævnet, om den Brugerne tilkommende Erstatning skal ydes ham ved Fradrag i hans Afgift eller undtagelsesvis ved Udbetaling af et Beløb een Gang for alle.

Ved Kendelsen kan det under ganske særlige Forhold bestemmes, at Fredningen skal være betinget af, at den ikke medfører nogen Udgift for de i § 17 nævnte offentlige Kasser til Erstatnings Udrædelse, eller af, at Erstatningen er udredet inden en ved Kendelsen fastsat Frist.

§ 15.

Kendelser, der gaar ud paa, at nogen af de i § 13 ommeldte Foranstaltninger skal finde Sted, skal forkynes for Ejeren og for de andre i Ejendommen berettigede, som har givet Møde under Sagen eller har fremsat berettiget Ønske om Underretning, efter Reglerne om Forkyndelse i borgerlige Sager. Afskrift af Kendelsen skal tilstilles Nævnets Medlemmer.

Om Kendelser, der gaar ud paa, at intet skal foretages, skal skriftlig Meddelelse tilstilles de i Ejendommen berettigede, som har givet Møde under Sagen.

Udskrift af de af Fredningsnævnet afsagte Kendelser skal derhos i alle Tilfælde inden 8 Dage efter Kendelsens Afsigelse tilstilles den stedlige Kommunalbestyrelse. Saafremt Sagen er rejst paa Begæring af et Ministerium, en Kommunalbestyrelse eller en i Henhold til § 6 anerkendt Forening eller Institution, skal Udskrift af Kendelsen tillige inden 8 Dage tilstilles den, der har rejst Sagen, og hvis Sagen har været forelagt eller er rejst af Naturfredningsraadet, skal Udskrift tillige tilstilles dette.

§ 16.

Det paahviler Fredningsnævnets Formand at træffe de fornødne Foranstaltninger til Gennemførelsen og Sikringen af den ved Overenskomst eller Kendelse fastsatte Ordning, derunder Tinglysning af Udskrift af Overenskomst eller Kendelse og Udbetaling af tilkendt Erstatning samt Bekendtgørelse om Ordningen og Afmærkning af dennes Omraade. Førtager Ejeren eller Brugeren ikke de ham ifølge Overenskomst eller Kendelse paahvilende Foranstaltninger, lader Nævnets Formand det fornødne udføre for hans Regning og kan hertil erholde Forskud af Amtsfonden eller vedkommende kommunale Kasse. Det medgaaede Beløb kan inddrives hos Ejeren eller Brugeren ved Udpantning.

Naar en tinglyst Frednings- eller Færdselsservitut bortfalder eller hæves, paahviler det Fredningsnævnets Formand at foranledige Udslettelse af Tingbogen samt fornøden Bekendtgørelse m. m.

§ 17.

Af Erstatningen udredes Halvdelen af Statskassen, den anden Halvdel betales i København, Frederiksberg, Købstæderne og Flækkerne i de sønderjyske Landsdele af Kommunens Kasse og paa Landet af Amtsfonden — paa Bornholm den for Købstæder og Land fælles Amtsford. Ligger Ejendommen dels i en By og dels i en Amtsraadskreds eller i flere Amtsraadskredse, træffer Indenrigsministeren Bestemmelse om Fordelingen af den de kommunale Kasser paahvilende Halvdel af Erstatningen.

I Tilfælde, hvor det drejer sig om en Sag, der vil medføre store Udgifter, jfr. § 21, Stk. 1, og hvor Sagen har Betydning for hele Landet eller store Dele deraf, medens den By- eller Amtskommune, hvori det paagældende Omraade ligger, ikke har særlig Interesse i Sagen, kan Fredningsnævnet bestemme, at Statskassen skal udrede indtil to Trediedele af Erstatningen.

Naar en efter foranstaende ikke-bidragspligtig Kommunes Beboere har den overvejende Fordel af en Ordning, kan det paalægges denne Kommune at udrede en passende Del af Erstatningen. Bestemmelse om saadan Bidrag er uden Indflydelse paa Fordelingen af den øvrige Erstatningsudredelse mellem Staten og de øvrige bidragspligtige.

§ 18.

En ved Overenskomst eller Kendelse paalagt Servitut angaaende Fredning eller Færdselsret kan senere efter Andragende fra Ejeren hæves ved en af Frednings-

anstaltninger
berettigede,
iderretning,
tal tilstilles

riftlig Med-
Sagen,
i alle Til-
Kommunal-
Kommunal-
tal Udkrift
hvis Sagen
tillige til-

Foranstalt-
adelse fast-
kendelse og
verkning af
erenskomst
urnodne ud-
er vedkom-
eller Bru-
haeves, paan-
logen samt

videl betales
ske Lands-
nholm den
By og dels
en Bestem-
idel af Er-

er, jfr. § 21,
medens den
lig Interesse
to Tredie-

ere har den
ndrede en
Indflydelse
e øvrige bi-

2. Fredning
Frednings-

nævnet afsagt Kendelse, saafremt Nævnet enstemigt skønner, at Almenheden ikke længere har Interesse i at bevare den. Dersom Overfredningsnævnet har afsagt Kendelse i Sagen, kan denne hæves af Overfredningsnævnet.

Reglerne i § 15 finder ogsaa Anvendelse ved saadan Kendelser, jfr. i øvrigt § 16, 2det Stykke.

b. Overfredningsnævnet.

§ 19.

Enhver af Fredningsnævnet i Henhold til denne Lov afsagt endelig Kendelse eller tagen Beslutning kan indankes for Overfredningsnævnet af Ejerne eller af andre i Ejendommen berettigede, som har givet Møde under Sagen, af et Ministerium, af en i Sagen interesseret Kommunalbestyrelse eller af en Forening eller Institution, der er anerkendt i Henhold til § 6.

Ankefristen er i alle Tilfælde 4 Uger fra Kendelsens Afsigelse eller Beslutningens Tagelse at regne, dog at Fristen, for saa vidt angaaer de Personer, for hvilke Fredningsnævnets Kendelser i Henhold til § 15, 1ste Stykke, skal forkynnes, regnes fra Kendelsens Forkydelse. Statsministeren kan dog umåtagelsesvis, naar særlige runde foreligger, tillade Anke, naar Andragende herom indgives inden 3 Maaneder efter Kendelsens Afsigelse.

Enhver Kendelse, der medfører Udgift for det offentlige til Erstatnings Udrædelse til et Beløb af over 500 Kr., skal af Fredningsnævnet forelægges for Overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet er ved sin Afgørelse berettiget til at udvide eller indskrænke Fredningens Omfang, samt til i øvrigt at ændre de af Fredningsnævnet trufne Bestemmelser, uanset paa hvis Foranledning Sagen oprindelig er rejst eller indanket og uanset de for Fredningsnævnet nedlagte Paastande.

Gaar den af Fredningsnævnet afsagte Kendelse ud paa, at intet skal foretages, kan Overfredningsnævnet hjemvise Sagen til Genoptagelse og sædvanlig Behandling af Fredningsnævnet. Saadan Hjemvisning kan ogsaa ske, naar Overfredningsnævnet har besluttet en Udvidelse af Fredningens Omfang.

Overfredningsnævnet er berettiget til at tilkalde sagkyndig Bistand, ligesom det kan indhente Erklæring fra Naturfredningsraadet.

Overfredningsnævnets Formand sammenkalder Nævnet til Møde og leder Nævnets Forhandlinger. Overfredningsnævnets Forhandlinger og Kendelser indføres i en af Formanden autoriseret Protokol. Saafremt Sagen for Fredningsnævnet er rejst af et Ministerium, af en Kommunalbestyrelse eller en i Henhold til § 6 anerkendt Forening eller Institution, skal den paagældende have Lejlighed til at udtale sig skriftligt eller mundtligt for Overfredningsnævnet.

§ 20.

Saafremt der under Sagen foreligger Spørgsmaal om Erstatnings Tilkendelse, Størrelse eller Fordeling, skal Overfredningsnævnet søge at tilvejebringe en mindelig Overenskomst med de paagældende. Opnaas en saadan ikke, kan Erstatningsspørgsmaalene, saafremt Ejerne og de andre i Ejendommene berettigede, som har givet Møde under Sagen, deri erklaerer sig enige, afgores af Overfredningsnævnet; i modsat Fald forelægger Overfredningsnævnet efter Afgørelse af Spørgsmaalene om, for hvilke Krav der vil være at yde Erstatning, og om Fordelingen af Erstatningerne mellem Ejerne og andre i Ejendommene berettigede, Sagen for den i § 5 omhandlede Taksationskommission, der afgør Spørgsmalet om Erstatningernes Størrelse. Taksationskom-

missionen har Ret til at anvende sagkyndig Bistand. Til Taksationen skal alle i Taksationen interesserede og Formanden for Fredningsnævnet indvarsles af Taksationskommissionen efter Reglerne i § 10. Af Taksationskommissionens Protokol sendes de fornødne Udkrifter til Lodsejerne samt fuldstændige Afskrifter til Fredningsnævnets Medlemmer, Taksatorerne og Overfredningsnævnet. Naar Taksationskommissionens Vurdering foreligger, tilbagesendes Sagen til Overfredningsnævnet, der træffer Bestemmelse i Sagen og afgør alle andre i denne foreliggende Spørgsmaal.

Overfredningsnævnets Kendelser er endelige; de skal forkynedes for Ejerne og de i Ejendommene berettigede, som har givet Møde under Sagen, efter Reglerne om Forkyndelse i borgerlige Sager. Reglerne i § 15, 3die Stykke, finder tilsvarende Anwendung.

§ 21.

Hvis Overfredningsnævnets Kendelse medfører Udgift for det offentlige til Erstatnings Uddelelse til et Beløb af over 3 000 Kr., fremsendes Kendelsen af Overfredningsnævnet til Statsministeren, der afgør, om han vil fremme Sagen ved at søge Bevilling ved Finansloven til at udrede Statskassens Andel af Beløbet.

Naar Statens Andel er bevilget, er dermed ogsaa vedkommende By- og Amtskommuner forpligtede til at udrede deres Andel af Beløbet.

IV. Almindelige Bestemmelser.

§ 22.

Naar et Spørgsmaal om Fredning eller Færdselsret er rejst af Fredningsnævnet eller indbragt for dette eller for Overfredningsnævnet, maa der ikke foretages nogen Foranstaltung, der kan danne Hindring for eller vanskeliggøre Sagens Gennemførelse. Bliver Sagen ikke gennemført, skal Fredningsnævnet, henholdsvis Overfredningsnævnet, paa Begæring ved Kendelse afgøre, hvorvidt og da hvilken Erstatning der tilkommer Ejerne eller andre i Anledning af sket Forsinkelse.

§ 23.

Alle for Græsvækst blottede Strandbredder, om hvilke Ejerne ikke kan godt-gøre, at de før den 1. Januar 1916 var inddraget under Havearealer eller under en paa vedkommende Ejendom drevne Erhvervsvirksomhed, saasom Værft, Fabrik elle lignende, er aabne for Almenheden for Færdsel til Fods, dog paa eget Ansvar.

Forekommer der Hindringer for denne Færdsel, skal det stedlige Fredningsnævn, naar dets Opmærksomhed henledes derpaa, ved Kendelse træffe Bestemmelse om, i hvilket Omsang og inden hvilken Frist saadanne Hindringer skal fjernes. Fredningsnævnet skal paa Begæring af vedkommende Ejer eller Bruger afgøre, hvorvidt der tilføjes nogen af disse bestemt paaviselig Skade f. Eks. ved Fjernelse af Hindringer, der er lovligt anbragt inden Fremsættelsen for Rigsdagen af Forslaget til denne Lov. Fredningsnævnet afgør derhos, hvilken Erstatning der i Anledning heraf vil være at yde.

Naar Eneruadighed over den til en Ejendom hørende Strandbred eller en Del af denne skønnes nødvendig for en paa Ejendommen drevne Erhvervsvirksomhed, eller naar andre særlige Grunde taler for at udelukke eller begrænse Almenhedens Færdsel paa Strandbredden, kan Fredningsnævnet træffe Afgørelse herom ved Kendelse.

Ophold paa og Badning fra den frie Strandbred kan forbydes af vedkommende Ejendoms Ejer eller Bruger, medmindre der ved en af Fredningsnævnet i Overens-

skal alle i
af Taksas-
okol sendes
dningsnæv-
missionens
er Bestem-

Ejerne og
eglerne om
tilsvarende

Fentlige til-
m af Over-
red at søger

- og Amts-
(

ningsnævnet
tages nogen
memførelse.
ingsnævnet,
tilkommer

e kan godt-
er under en
fabrik elle-
nsvar.

Frednings-
Bestemmelse
ernes. Fred-
re, hvorvidt
lse af Hin-
Forslaget til
dning heraf

eller en Del
omhed, eller
lens Færdsel
idelse.
edkommende
t i Overens-

stemmelse med Lovens almindelige Regler — særlig § 1, 3de Stykke, og § 13, 3de Stykke — afsagt Kendelse er givet Adgang dertil.

Paa den frie Strandbred maa der ikke uden Fredningsnævnets Samtykke iværksættes Foranstaltninger, der er til Hinder for den frie Færdsel. Herfra undtages dog Høfder, Aalegaarde, Kreaturhegn og Badeindretninger, naar der holdes Passage aaben bagom, over eller gennem de paagældende Anlæg.

I Tilfælde, hvor Adgangen til den frie Strandbred er af særlig Betydning for Almenheden, skal Fredningsnævnet saa vidt muligt sørge for, at der i fornødent Omfang haves Adgangsveje til Strandbredden. Hvor saadanne Adgangsveje savnes, kan Fredningsnævnet henvende sig til vedkommende Kommunalbestyrelse, der drager Omsorg for, at en dertil brugelig Gangsti udlægges og optages paa Kommunens Gangstiregulativ i Overensstemmelse med Lov af 4. Juli 1850 om Gangstier i offentligt Øjemed. De Kommuner herved paaførte Udgifter erstattes overensstemmende med Reglerne i nærværende Lov.

Hvor der er Adgang for Almenheden efter denne Paragrafs 1ste og 4de Stykke, samt hvor en Ejer frivillig giver den i 4de Stykke nævnte Adgang til Ophold og Badning fra Strandbredden, helt eller delvis, kan Ejeren kræve, at der af Fredningsnævnet udfærdiges et Reglement, der bekendtgøres ved Opslag paa Stedet, og hvori der gives nærmere Ordensbestemmelser for sommelig Færden, Badning og Opførsel i det hele fra Almenhedens Side. Ejeren og hans Folk har Myndighed til Ordenens og sommelig Adfærds Opretholdelse.

Befestningsanlæg og Havncarealer er ikke foranstaende Bestemmelser undergivne.

Til Strandbredder ved Digestrækninger, som har til Opgave at beskytte et bagved liggende lavt Land, har Almenheden ikke Adgang, medmindre der efter Forhandling mellem Fredningsnævnet og Digebestyrelsen er meldelt Tilladelse dertil. Forinden saadan Tilladelse meddeles, skal der af de nævnte Myndigheder i Forening udfærdiges et Ordensreglement, hvis Overholdelse Digebestyrelsen skal hævde.

Enhver Udgift til Kontrol og Opsyn samt til Arbejder, som er nødvendige, for at Adgang kan tilstedes, og til Udbedring af Skader, som Offentligheden paafører Digerne, refunderes Digebestyrelsen med Halvdelen af Statskassen, en Fjerdedel af Amtsfonden og en Fjerdedel af de i Landsdelen beliggende Bykommuner.

Vedrørende Søer, Aaer og Tilløb til Fjorde og Strandbredder kan Fredningsnævnet efter Anbefaling af Naturfredningsraadet kræve anlagt betryggende Rensningsanlæg, hvor Tilførsel af Spildevand eller andre forurenende Stoffer finder Sted, idet Nævnet retter motiveret Henvendelse til Vandløbsretterne, for Hovedvandløbs Vedkommende til Amisraadet, for mindre offentlige Vandløbs og private Vandløbs Vedkommende til By- og Sogneraadet, der da som Rekvirent forelægger Sagen for Vandløbsretterne, eventuelt efter at have optaget Tilløbet som offentlig Vandløb.

Den, der lovligt spærre for den frie Sejlads paa Aaer og andre Vandløb, f. Eks. ved Anlæg som Mølle, Stigbord, Havn eller andet, skal taale den til Passering af Hindringen nødvendige Færdsel over sin Grund.

§ 24.

De Staten, Kommuner, Kirker, Præsteembeder og offentlige Stiftelser tilhørende Skove, herunder Plantager, er aabne for Almenheden for Færdsel til Fods, men paa eget Ansvar. Bestemmelser, som af Landbrugsmønstren, eventuelt efter Forhandling med vedkommende anden Minister, for saadanne Skoves Vedkommende maatte blive fastsat til Forebyggelse af Brandfare, ulovlig Jagt og Skovtyveri og til Beskyttelse af nye Kulturer, Enge og Græsgange m. v. samt af Vildt og til Ordens Overholdelse i det hele, vil uvægerligt

være at efterkomme. Adgang til Skovene maa kun finde Sted ad de Veje, Stier, Broer og Landingssteder, som fører til dem, og løse Hunde maa ikke medtages.

Paa Begæring af Ejeren kan ogsaa Fredningsnævnet fastsætte Ordensbestemmelser for Almenhedens Adgang til de Skove, som ikke er Statens.

Skovejeren er berettiget til selv eller ved sit Personale at anholde den, der i Skoven færdes paa anden Maade end tilladt eller gribes i Overtrædelse af Forbud, og til at affordre ham Oplysning om Navn, Stilling og Bopæl, samt til i Vægringstilfælde, eller hvis Oplysningerne synes uantagelige, at føre ham til nærmeste Politimyndighed.

Saaforent Ejeren af en af de omhandlede Skove formener, at særlige Grunde taler for at udelukke eller begrænse den nævnte Færdsel, kan han indbringe Spørgsmålet for Fredningsnævnet, der da træffer Afgørelse herom ved Kendelse.

Anden Færdsel i Skoven kan forbydes af Ejeren eller Brugerne, medmindre der ved en af Fredningsnævnet i Overensstemmelse med Lovens almindelige Regler — særlig § 1, 3die Stykke, og § 13, 3die Stykke — afsagt Kendelse er givet Tilladelse hertil.

I Skove, i hvilke Almenheden i Henhold til foranstaende Bestemmelser har Ret til at færdes, er enhver Beskadigelse af Træer og Buske, Opravning af Planter, Indsamling af Olden og andet Træfrø, Kogler, Løv, Mos, Fugleæg og Svampe samt Bær- og Nøddeplukning forbudt, medmindre der er meddelt særlig Tilladelse dertil, eller det foretages som Led i videnskabelig Forskning eller Undervisning.

§ 25.

Paa de for Græsvækst blottede Strandbredder og paa Områder, der ligger inden for en Afstand af indtil 100 m fra disse eller, hvor en saadan Strandbred ikke findes, fra daglig Højvandslinie, maa der ikke opføres Bygninger eller anbringes andre til Beboelse, Udsalgssted eller lignende bestemte Indretninger. Hvor en ved Lovens Ikrafttræden eksisterende offentlig Vej fører langs Strandbredden inden for nævnte Afstand, gælder Regelen dog kun Arealet paa Strandsiden af Vejen; paa dette Areal maa der ikke uden vedkommende Fredningsnævns Samtykke anbringes Hegn, Beplantning eller andet, der kan være til Hinder for den fri Udsigt fra Vejen. Bygge-linen bestemmes i de enkelte Tilfælde af den nedenfor i Stk. 4 nævnte Strandfredningskommission.

Inden for en Afstand af 300 m fra de i § 24, 1ste Stykke, omhandlede Skove samt private Skove paa 20 ha eller derover, derunder sammenhængende eller hovedsagelig sammenhængende Skovstykker, hørende til forskellige Ejendomme, maa der kun bygges med Fredningsnævnets Tilladelse, jfr. næstsidste Stykke, medmindre en væsentlig Bebyggelse inden for denne Afstand allerede er begyndt inden denne Lovs Ikrafttræden.

Disse Bestemmelser, der finder Anwendung paa alle de Arealer, for hvis Vedkommende der ikke var afsluttet Kontrakt om Bebyggelse inden det i § 23, 2det Stykke, angivne Tidspunkt, skal ikke være til Hinder for Opførelse af de for Landbrugs-, Skovbrugs- eller Fiskerierhvervet nødvendige Bygninger, og Bestemmelserne gælder ikke for Befæstningsanlæg og Havnearealer.

Det i 1ste Stykke omhandlede Forbud gælder ikke for de Områder, der ved Lovens Ikrafttræden hører under Staden København eller Købstædernes Bygrunde, ej heller for de Kyststrækninger, som er undergivet offentlig Fredning i Henhold til Lov Nr. 163 af 11. Maj 1935. Statsministeren kan efter Indstilling af en særlig Strandfredningskommission, om hvis Oprettelse og Opgaver Bestemmelse vil være at træffe ved kongelig Anordning, bestemme, at Forbuddet ikke skal komme til Anwendung paa bestemt afsgrænsede Områder, som naturligt hører til en allerede eksisterende bymæssig Bebyggelse. I øvrigt kan Undtagelser fra det omhandlede Forbud,

naar Omstændighederne særligt taler derfor, bevilges af den nævnte Strandfredningskommission. Efter Ophøret af Kommissionens Virksomhed kan saadanne Undtagelser bevilges af Statsministeren efter indhentet Erklæring fra vedkommende Kommunalraad og Fredningsnævn samt Naturfredningsraadet, naar Arealet, der ønskes bebygget, naturligt hører til en allerede eksisterende Bebyggelse, eller andre stærlige Grunde taler derfor.

For at opnaa den i 2det Stykke nævnte Tilladelse skal den, der ønsker at bygge, til Fredningsnævnet rette Henvedelse herom, ledsaget af Tegning, Fotografi eller lignende, hvoraf man klart kan skønne om Virkningen af den paataenkte Bygning i Forhold til det omgivende Landskab. Nævnet skal ved sin Afgørelse tage Hensyn til, hvorvidt Bygningen ved sit Udseende eller Beliggenhed vil faa en skæmmende Virkning paa det omgivende Landskab eller ødelægge eller væsentlig forringe en for Almenheden særlig værdifuld Udsigt. Forinden Tilladelse meddeles, skal der i Twivstilfælde indhentes Erklæring fra Naturfredningsraadet eller Danmarks Naturfredningsforening, henholdsvis for Omraader af naturvidenskabelig Betydning og for Omraader af anden væsentlig Betydning for Almenheden.

I alle Tilfælde, i hvilke en Bebyggelse inden for de i Stk. 1 og 2 angivne Bygge-linier er hjemlet i Medfør af foranstaende Bestemmelser, saavel som i alle Tilfælde af Villabebyggelse paa Grunde ved Landets Kyster, maa Ombygning eller Nyopførelse af Bygninger, hvorved Bebyggelsens Karakter væsentligt forandres, ikke finde Sted uden Fredningsnævnets Tilladelse.

§ 26.

De i denne Lov omhandlede Færdselsrettigheder gør ingen Forandring i de i Lov om Jagten af 28. April 1931 anførte Bestemmelser.

§ 27.

Naar Fredningsnævnet skønner, at Afgørelsen af et Spørgsmaal af retlig Art, saasom om en Afspærrings Berettigelse, om en Færdselsrets Eksistens eller Udstrækning eller lignende, har Betydning for en for Nævnet foreliggende Sag, og forligsmæssig Ordning ikke er at opnaa, skal Nævnet, for saa vidt det ikke beslutter at lade Sagen falde, søge Dømstolenes Afgørelse af det paagældende Spørgsmaal ved at anlægge Sag mod vedkommende Ejér eller Bruger. Sagen er for Nævnets Vedkommende beneficiet i 1ste Instans.

§ 28.

Efter Indstilling af Naturfredningsraadet kan Statsministeren bestemme, at Arter eller Samfund af Planter og Dyr, med Undtagelse af Pattedyr og Fugle, samt geologiske Dannelser, hvis Bewarelse af naturvidenskabelige, undervisningsmæssige eller historiske Hensyn har væsentlig Interesse, skal være fredede, enten i hele Landet eller i Dele af dette. Statsministeren fastsætter i hvert enkelt Tilfælde de nærmere Regler om Fredningens Omfang og træffer Foranstaltninger til dennes Gennemførelse.

§ 29.

Af hvert Fredningsnævn vil der være at føre et nøjagtigt Register over alle fredede eller for offentlig Færdsel aabnede Omraader; nærmere Bestemmelser i denne Henseende kan træffes af Statsministeren. Et Centralregister for hele Landet paa Grundlag af Nævnenes Registrer føres af Statsministeriet.

§ 30.

Enhver Art af Friluftsreklamer uden for Gader, Veje og Pladser i Byer og bylignende Bebyggelser er forbudt. Herfra undtages dog Reklamer vedrørende en Næringsdrift eller Virksomhed, der udøves paa den Ejendom, paa hvilken Reklamen er anbragt. De nuværende Friluftsreklamer, der er anbragt i Strid med foranstaende Bestemmelse, skal uden Udgift for det offentlige fjernes inden et Aar fra denne Lovs Inkrafttræden. Statsministeren kan dog, naar Forholdene særlig taler derfor, forlænge Fristen til indtil 5 Aar.

Ved Friluftsreklamer forstaas alle Plakater, Afbildninger, fritstaaende Reklameskilte og andre Indretninger i Reklameøjemed.

§ 31.

Efter de Bestemmelser og i det Omfang, der nærmere fastsættes af Statsministeren, vil der ved Overfredningsnævnets Foranstaltung være at udarbejde Planer over og Beskrivelse af de almeninteressante, særlig ejendommelige eller smukke Landskaber, saaledes at der paa Grundlag heraf kan udarbejdes en samlet Fredningsplan, enten for hele Landet eller for enkelte Landomraader. Udgifterne hertil bevilges ved Finansloven.

Naar der for et bestemt Landomraade er udarbejdet en saadan Fredningsplan, kan Statsministeren paalægge de paageldende Fredningsnævn at søge Fredning gennemført i Overensstemmelse med Planen samt at foretage Indberetning til Statsministeriet, saafremt der maa befrygtes Indgreb i Fredningsplanen.

§ 32.

Statsministeren kan give nærmere Regler om ensartet Tilsyn med fredede Omraader.

§ 33.

Alle Udgifter vedrørende Fredningsnævnene, heri indbefattet Befordringsudgifter og Dagpenge til Nævnenes Medlemmer, Udgifter til sagkyndig Bistand samt Udgifter, der maatte paaløbe i Henhold til § 16, afholdes i København, Frederiksberg, Købstæderne og Flækkerne i de sønderjyske Landsdele af Kommunens Kasse og paa Landet af Amtsfonden — paa Bornholm den for Købstæder og Land fælles Amtsfond. Ligger det Sted, som Sagen angaaer, dels i en By og dels i en Amtsraadskreds eller flere Amtsraadskredse, træffer Indenrigsministeren Bestemmelse om Fordelingen af Udgifterne.

Alle Udgifter vedrørende Overfredningsnævnet og Naturfredningsraadet, heri indbefattet Befordringsudgifter og Dagpenge til disses Medlemmer og Udgifter til sagkyndig Bistand, afholdes af Statskassen.

Udgifter vedrørende Taksationskommissionen, heri indbefattet Befordringsudgifter og Dagpenge til Kommissionens Medlemmer og Udgifter til sagkyndig Bistand, afholdes ligeledes af Statskassen.

Andre ved Loven foranledigede Udgifter — bortset fra Erstatninger, jfr. § 17 — afholdes af Statskassen.

De Statskassen paahvilende Udgifter bevilges ved Finansloven.

Overenskomster om Fredning og Udskrifter af Fredningsnævnenes, Overfredningsnævnets og Taksationskommissionens Protokoller er stempelfri; for Tinglysnings af Overenskomster og Kendelser og for Genparter af Ejendomsblade. Udskrifter og lignende til Brug for Nævnene erlægges intet Gebyr.

V. Straffebestemmelser.

§ 34.

Den, der handler i Strid med en i Henhold til denne Lov fastsat Ordning eller i øvrigt gør sig skyldig i Overtrædelse af denne Lov eller de i Medfør af samme givne Bestemmelser eller krænker Fredninger i Henhold til Deklaration til Nationalmuseet, straffes med Bøder, hvorhos han under en løbende Bøde kan tilpligtes at fjerne den ulovligt anbragte Indretning eller genoprette den ulovligt andrede Tilstand.

Enhver Tilsudsning af Naturen, saasom Henkastning af Papir, Affald, Flasker, Konservesdaaser og lignende er forbudt. Overtrædelse medfører Bøder. Med Bøder straffes ligeledes alvorligt Misbrug af tilladt Færdselsadgang til et Omraade, til hvilket der er givet Adgang for alle og enhver.

Bøderne tilfalder Statskassen og vedkommende kommunale Kasse, jfr. § 17, med Halvdelen til hver.

VI. Lovens Ikrafttræden.

§ 35.

Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i Kraft den 1. Juli 1937. Fra samme Tidspunkt ophæves Lov om Naturfredning af 8. Maj 1917, Lov om Ændringer i samme Lov af 15. December 1922, samt Lov om Udvidelse af Lovgivningen om Naturfredning, jfr. Lov Nr. 245 af 8. Maj 1917, til de sønderjyske Landsdele af 28. Juni 1920. For saa vidt der ifølge den i de sønderjyske Landsdele gældende Ret tilkommer Almenheden en videregaaende Raaden over Strandbredden end den ved nærværende Lovs § 23 hjemlede, medfører denne Lov ingen Forandring heri.

§ 36.

De i denne Lov indeholdte Bestemmelser finder ogsaa Anvendelse paa Sager om Fredning og Færdselsret m. v., der er rejst forinden denne Lovs Ikrafttræden, men endnu ikke afgjort ved Overfredningsnævnets Kendelse eller ved en af et Fredningsnævn afsagt upaaankelig Kendelse.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Christiansborg, den 7. Maj 1937.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.
(L. S.)

Th. Stauning.

yer og
øde en
klamen
aaende
ie Lovs
irlænge

de Re-

f Stats-
e Planer
e Land-
agsplan,
ges ved

ednings-
fredning
il Stats-

fredede

lringsud-
nd samt
riksberg,
e og paa
mtsford.
ls eller
lingen af

det, heri
r til sag-

fordrings-
Bistand,

r. § 17 —

Overfred-
nglysnings
krifter og